

TERVEYSKYSELY TULOKSET 2018

VERTAILU JA POHDINTA 2013 / 2018

Kristiina Niska, Raili Rantavuoti

Kursiivilla tekstitetty on v 2013-2014 terveystutkimuksen vastauksia

Vuoden 2013-2014 terveystutkimukseen pyydettiin vastauksia elossa olevista ja kuolleista yorkshirenterriereistä (147 kpl vastauksia). Vuoden 2018 tutkimukseen pyydettiin vastauksia edellisen terveystutkimuksen jälkeen eläneistä ja/tai tällä hetkellä elävistä yorkshirenterriereistä (309 kpl vastauksia).

Vastausten perusteella koirien mediaani-ikä oli n. 13 vuotta. Syntyneiden koirien määrä 2005 – 2018 oli yhteensä 3432 yksilöä, vastaus-% on em. määrästä 9%. Ulkomaille rekisteröityjä koiria oli tutkimuksessa 22 (7,1%). 2005 – 2018 aikana ulkomaisia koiria on rekisteröity Suomen kennelliittoon yhteensä 417. Tämä on 12,1% k.o aikajaksolla Suomessa syntyneistä koirista.

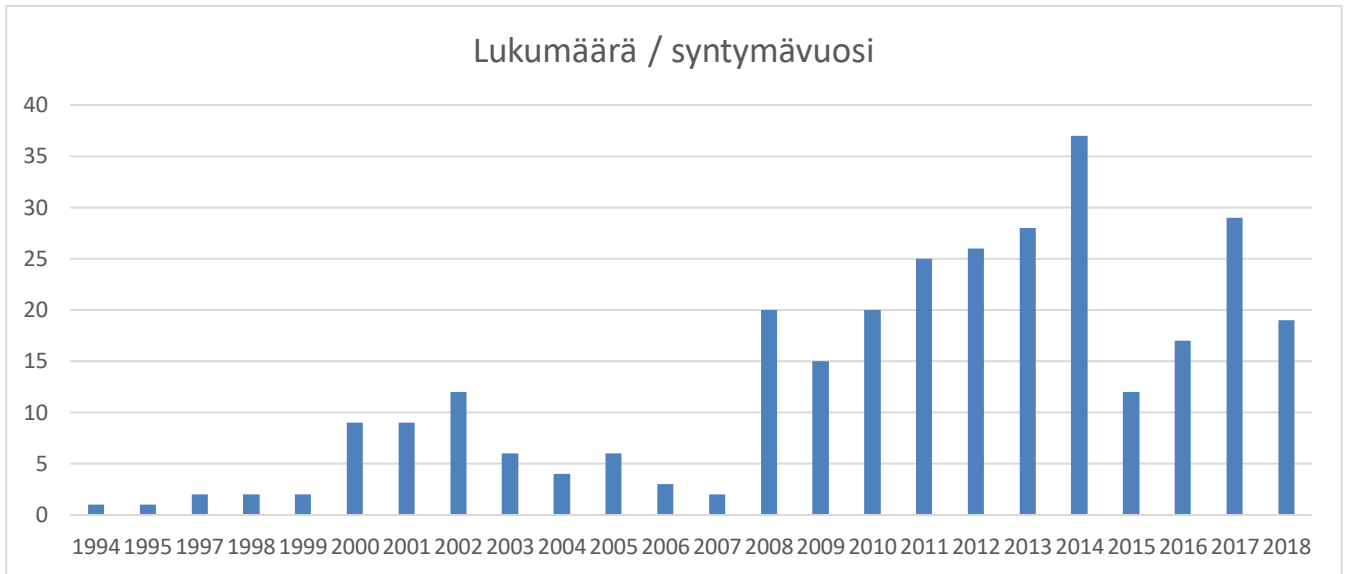
Voidaan olettaa, että osa vastauksista perustuu samoihin koiriin ja osa vastauksista eri koiriin 2013 versus 2018 tutkimuksissa. Toivottavasti seuraavissa tutkimuksissa vastausprosentti olisi huomattavasti korkeampi, sillä vastausten määrän kasvaessa keskiarvot tulevat paremmin esiin, eikä tilastollisten virheiden ja satunnaisten sairauksien vaikutus olisi olennainen lopputuloksiin. Tuloksia arvioitaessa on huomioitava otannan koko rodun populaatioon nähden ja myös eri sairauksien tai vaivojen esiintymistiheys kyseiseen tutkimukseen saatuihin vastauksiin nähden.

Harvinaisia ovat sairaudet, joita esiintyy 1-2% populaatiosta, 10% osuutta ei voi pitää harvinaisena tai satunnaisena ja 20% on iso osuus (Kirsi Sainio).

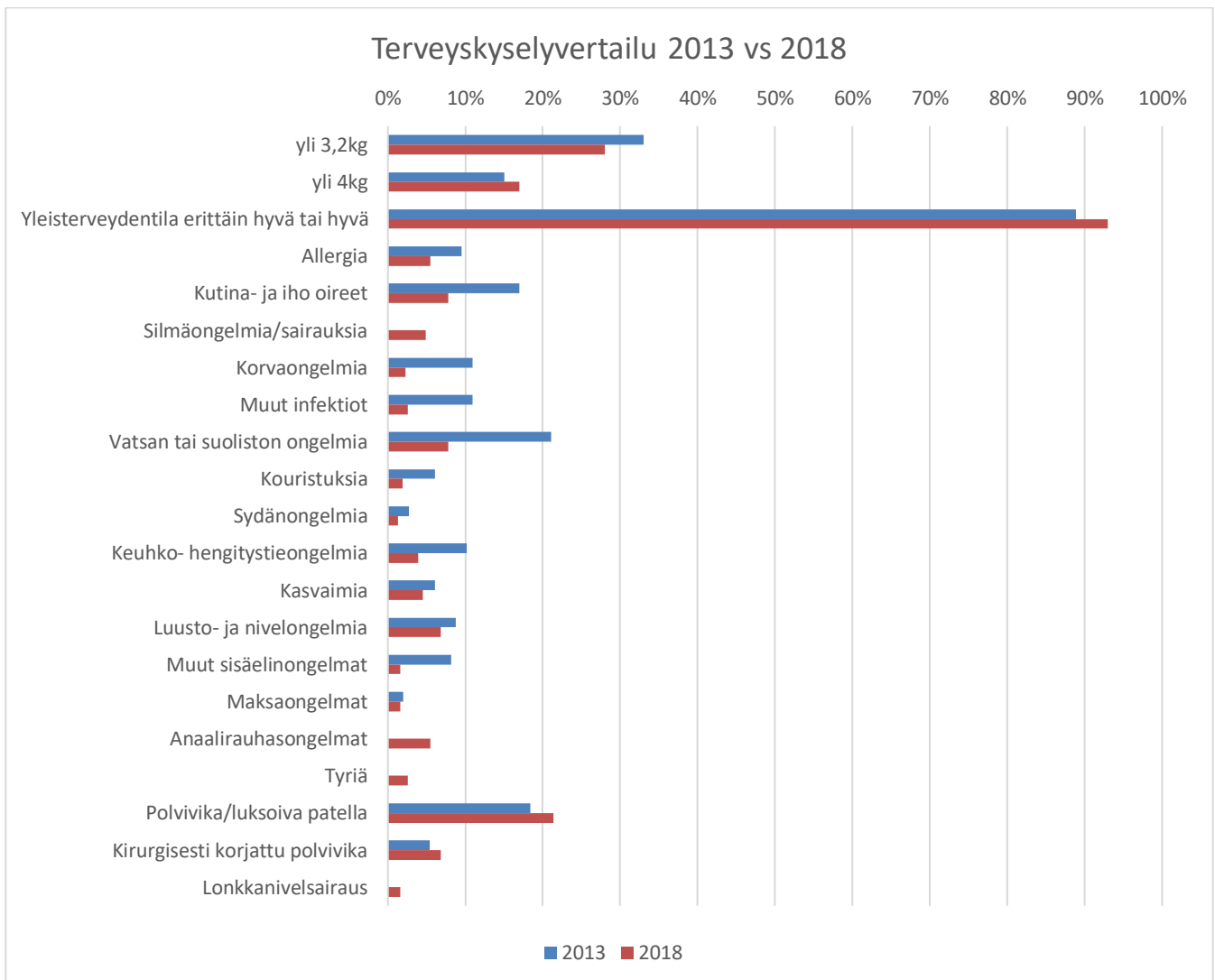
v 2013 60 % koirista oli tutkimuksen aikana 0-6-vuotiaita eli nuoria koiria, koirista n 6% oli syntynyt ennen 2000-lukua eli todennäköisimmin jo menehtyneitä suurimmalta osin 2018 tutkimusta tehtäessä.

V 2018 tutkimuksessa suurin ikäjoukko oli v 2014 syntyneet eli n 4 –vuotiaat koirat. (n 37%). Selkeästi suurin osa tutkimukseen vastatuista koirista oli syntynyt 2008-2018 eli 0-10 vuotiaita, vanhempia koiria oli muutamia.

Suomen kennelliittoon tai muun maan kennelliittoon rekisteröityjä oli 95,2%. Suomeen rekisteröityjä 91.3%, ulkomaille 7.1%. Vanhemmassa tutkimuksessa oli hieman enemmän rekisteröimättömiä koiria.

Koirien lukumäärä syntymävuosittain 2018 kyselyssä

Harvinaisia ovat sairaudet, joita esiintyy 1-2% populaatiosta, 10% osuutta ei voi pitää harvinaisena tai satunnaisena ja 20% on iso osuus (Kirsi Sainio).

Koko

Molemmissa kyselyissä suurin ryhmä koirista oli 3-3,4 kg painavia. Rotumääritelmää suurempia (3,2 kg) koiria oli 33% vs 28%. Rodun koon kehittyminen isompaan suuntaan vaikuttaa siis tasaantuneen, mutta painavimmassa ryhmässä (yli 4 kg) määrä on hieman lisääntynyt (15% vs 17%). Pienimpiä, korkeintaan kaksikiloisia oli molemmissa kyselyissä saman verran (3%).

Vuonna 2018 suurin osa ilmoitti koiran ihannepainoiseksi.

Yleisterveydentila

Yleisterveydentila vaikuttaa hienokseltaan parantuneen 93% vs 88.9% (erittäin hyvä tai hyvä). Yleisterveydentila on "ei niin hyvä" tai "huono" noin joka kymmenennellä yorkshirenterrierillä.

Allergia

Allergian esiintyminen on laskenut 5.5% vs 9,5%. Molemmissa kyselyissä allergian aiheeksi ilmoitettiin ruoka-aineallergioita. Johtuuko tämä tietoisemmasta ruokinnasta, jossa vältetään ongelmia aiheuttavia ruoka-aineita vai perimän tervehtymisestä jää pohdittavaksi.

Kutina ja iho-oireet

Myös tällä osa-alueella oireilevien koirien määrä on laskenut 7.8% vs 17%. Iho-oireiden aiheuttajiksi ilmoitettiin molemmissa kyselyissä hiivaa, rasvapatit (esiintyy vanhoilla koirilla v2018 kyselyn mukaan) ja ihon kuivuminen, atopiaa sekä hot spot. Nahkakorvaisia koiria esiintyy hyvin vähän, alle prosentti, kuitenkin em. vaivasta puhutaan yleisesti.

Silmäsairaudet

Varsinaisia silmäsairauksia vaikuttaa esiintyvän noin 5 % yorkshirenterriereistä. Huomattavasti useammalla on vuotavat silmät 14,2%. 2,3% koirista kärsii kuivasilmäisyydestä ja 0,65% koirista kärsi ahtaista kyynelkanavista (satunnainen ongelma). Vanhuusiän kaihia esiintyy ikääntyneillä, yleensä yli kymmenvuotiailla koirilla 2,6%.

Silmien vuotaminen yhdistetään arkipäivässä usein ruoka-aineisiin tai häiritsevään naamakarvoitukseen.

Virallisia silmätarkastuksia on alettu tehdä, kun rodusta löytyi ulkomailla sokeutumiseen johtavaa tautia, kaihin muotoa pcrd-PRA. Tähän on olemassa geenitesti. Virallisia peilaus-silmätarkastuksia oli tehty 17,5 % terveystarkastukseen osallistuneita koirista ja geenitesti oli tehty liki yhtä monelle: 15,5%. Pcrd-PRA kantajia oli löytynyt kolme kappaletta (1%).

Korvat

Korvissa esiintyviä ongelmia oli 2,3% vs 10,9%. 1 koira oli kuuroutunut 13-vuotiaana, hiivatulehduksia oli kahdella koiralla. Korvaongelmien voidaan näin sanoa olevan harvinaisia yorkshirenterriereillä.

Allergiat, iho- ja korvaoireet ovat vähentyneet kaikki vuoden 2013 kyselystä. Onko tämä seurausta ruokavalion muutoksista vai hoitotapojen muutoksista vai yleisestä muutoksesta rodun terveystilanteessa?

Muut infektiot

Muita yorkshirenterriereillä esiintyviä infektioita oli anaalirauhas-, ien-, keuhkoputken-, suolisto-, virtsatie- sekä haimatulehdus. Näitä oli esiintynyt 2,6% koirista. Vastaukset olivat samansuuntaisia v 2013 kyselyssä.

DogEnvi – Lohen tutkimus

”Mikrobiotan, allergiataipumuksen ja piilevän tulehduksen yhteys elinympäristöön koirilla ja koiranomistajilla. Tulehdusperäiset sairaudet ovat yleistyneet länsimaissa viime vuosikymmeninä huolestuttavaa tahtia niin ihmisillä kuin koirillakin. Yleistyminen on yhdistetty länsimaalaiseen elämäntapaan, johon liittyy prosessoitu ruoka, vähäinen liikunta, krooninen stressi ja kaupungistunut elinympäristö. Useat tutkimukset osoittavat, että asuinympäristö vaikuttaa tulehdusperäisten sairauksien kehitykseen.”

<https://www.koirangeenit.fi/projektit/tutkimusprojektit/ympariston-vaikutus-terveyteen/dogenvi/>

Yleinen suuntaus allergioihin olisi em. tutkimuksen mukaan päinvastainen kuin tässä kyselyssä saadut tulokset. Mistä tämä johtuu?

Vatsa ja suolisto

Vatsan ja suoliston ongelmia esiintyi 7,8%. Ruokahaluttomuutta 7,4 %. Tähän olisi syytä kiinnittää huomiota.

Kouristuksia

6% (epilepsian ja neurologisen oireilun ollessa yleisin syy) vs 6%.

Epilepsiaa 2018 1,6 % kaikista vastanneista

Useilla roduilla epilepsia on perinnöllinen sairaus, jopa viidesosa sairastaa. Yorkshirenterrieri ei ole aktiivisen tutkimuksen kohteena Lohen tutkimuksessa epilepsian osalta.

Sydän

Oireita 1,3% vs 2,7%. Sydänongelmia voi siis pitää tällä hetkellä satunnaisena rodussa.

Virallisesti sydän oli tutkittu 15,5% kyselyyn vastanneista ja näistä 95% terveitä. Tehdyt diagnoosit olivat sydämen sivuääni ja läppävika.

Keuhkot ja hengitys

Ongelmien ilmeneminen oli laskenut 3,9% vs 10,2%.

Henkitorven ahtaumaa/trakeakollapsia esiintyi 4,5%, joten kaikki esiintyvät tapaukset eivät siis ilmeisesti aiheuta ongelmia koirille.

Kasvaimia

Kasvaimien esiintyvyys oli laskenut 4,5% vs 6.1%. Yleisemmin esiintyy nisäkasvaimia nartuilla sekä rasvapatteja.

Luusto- ja nivelongelmia

Tässä osiossa kysely oli huomattavan paljon yksityiskohtaisempi kuin edellinen.

Luusto- tai nivelongelmista kärsi 6,8 % vs. 8,8%. Ongelmat olivat samanlaisia: traumaperäisiä murtumia, kulumia nivelissä sekä polviin liittyviä erilaisia ongelmia.

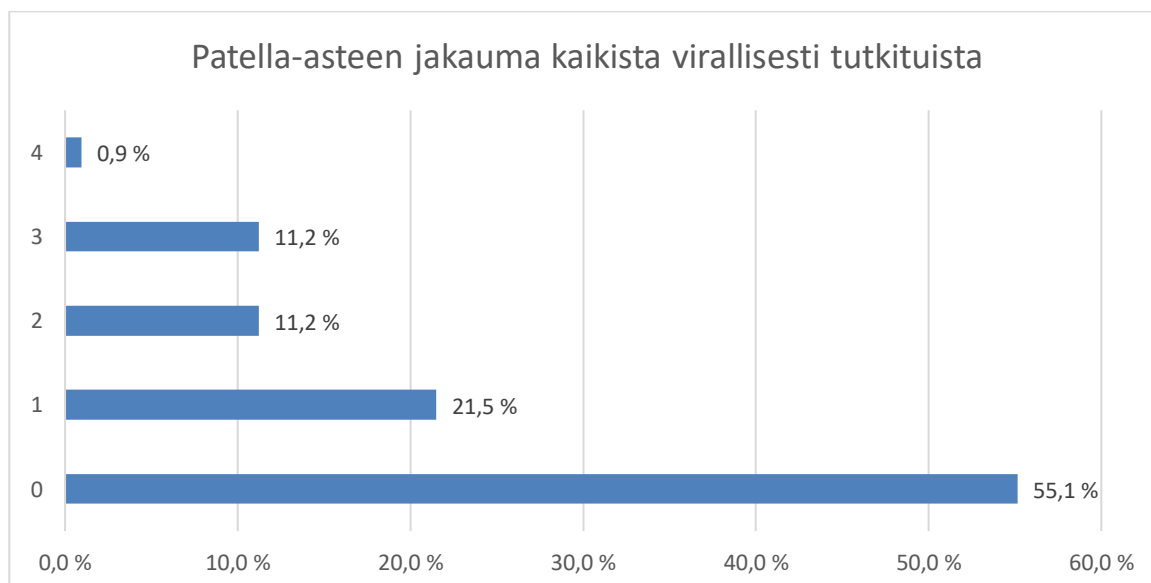
Muut sisäelimet

1,6 % vs 8.2%. Cushingin tauti, maksa 2% vs 1,6%, maksashuntti yleisin ongelma, munuaiset 2,7% ongelmia

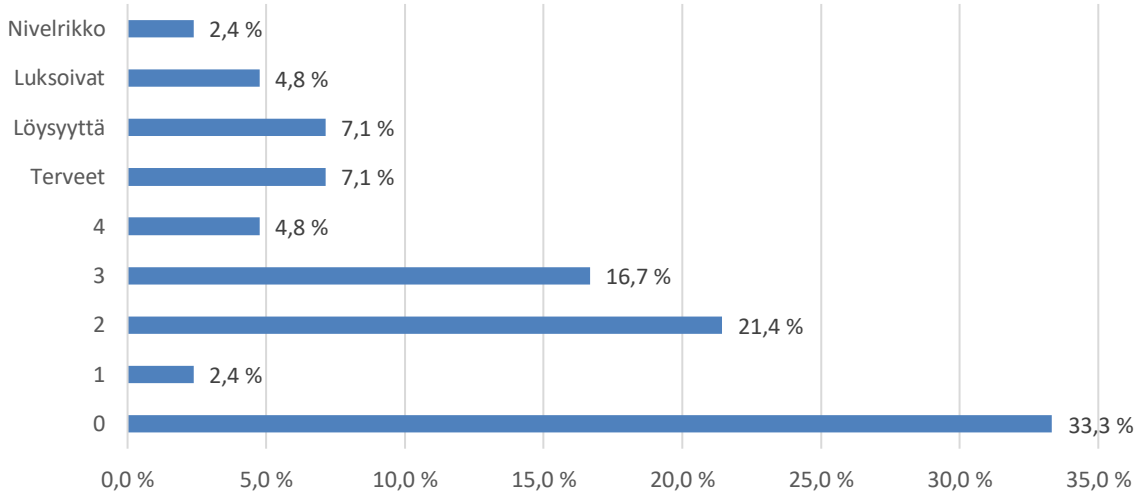
Struviittikiteitä 1,3%. Virtsakiviä ei esiinny.

Anaalirauhasten tukkeumaa 6.1% ja tulehduksia 2,3%, perianaalifistelia 0,3%

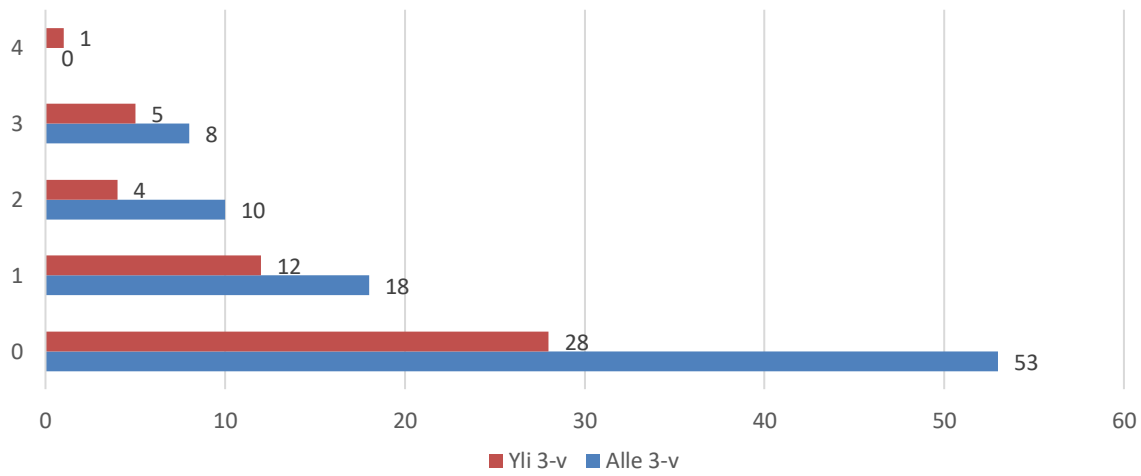
Polviat

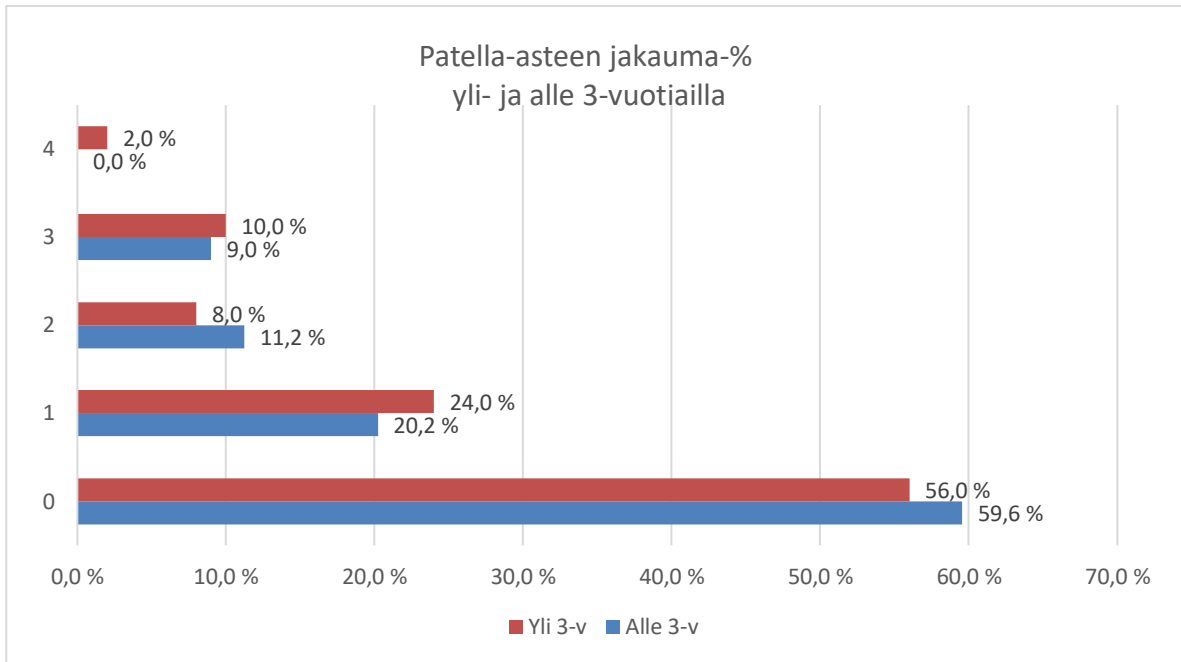

Epäviralliset patella-asteen jakaumat

Virallisen tutkimuksen patella-asteen jakauma-lkm yli- ja alle 3-vuotiailla

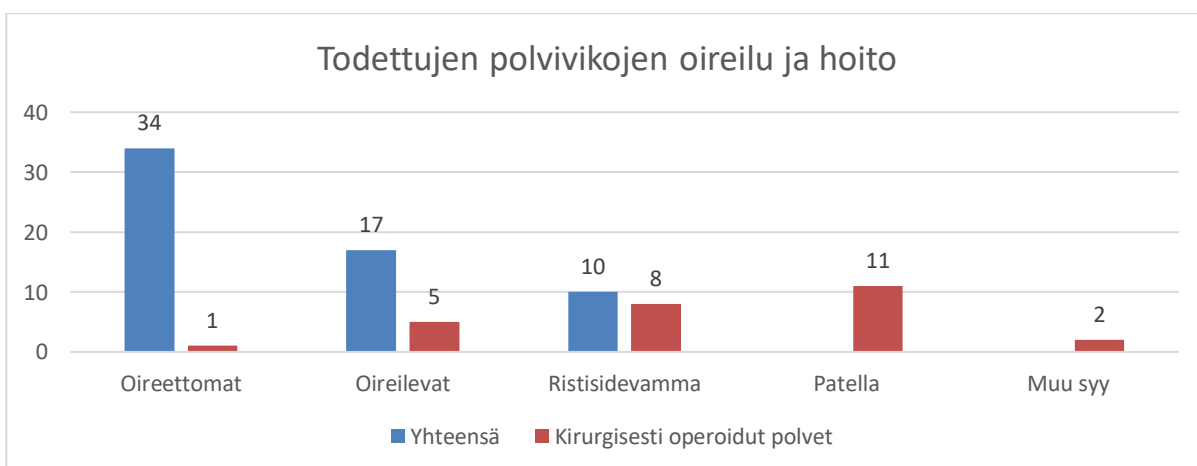

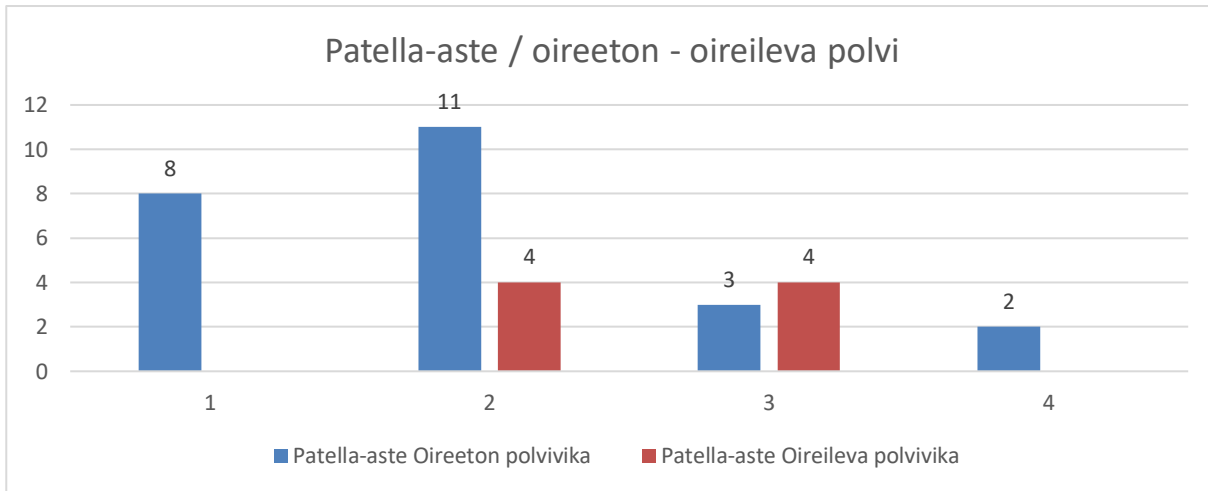
2013 kyselyssä patellaa oli tutkittu vain noin 20 koiralta, joten vertailu eri patella-asteiden välillä ei ole järkevää, 2013 otanta on liian pieni.

Tuloksia tarkasteltaessa on huomioitava myös se, että esim. 3-asteen patella ei vastaajien mukaan ole näkynyt mitenkään koiran normaalielämässä. *2013 useissa vastauksissa todettiin, että ei tarvetta leikkaukselle, koska ei oireile. 2013 operoituja polvia 8 kpl (5,4%).*

Polviniveliä oli tutkittu vastauksiin perustuvilta koirilta noin kahdeltakymmeneltä, osa tutkimuksista oli tosin epävirallisia. Näistä tutkimuksista suuri osa perustui epäilyyn mahdollisesta viasta tai traumasta, jonka takia polvet tarkastettiin. Yleisin syy polvileikkauksiin oli trauman aiheuttama vamma.

Oireettomia polvivikvoja oli 34 koiralla (11%), oireilevia 17 (5,5%), yhteensä 51 joista ristisidevammoja 10. Kirurgisesti operoituja oli oireettomista 1 ja oireilevista 5, 15 vastaajan kohdalta ei ole tietoa oliko oireita vai ei. Operoituja yhteensä 21, syinä ristisidevamma, patella ja muu syy. Ristisidevammaa esiintyi niin luksoivan kuin terveen polven yhteydessä.

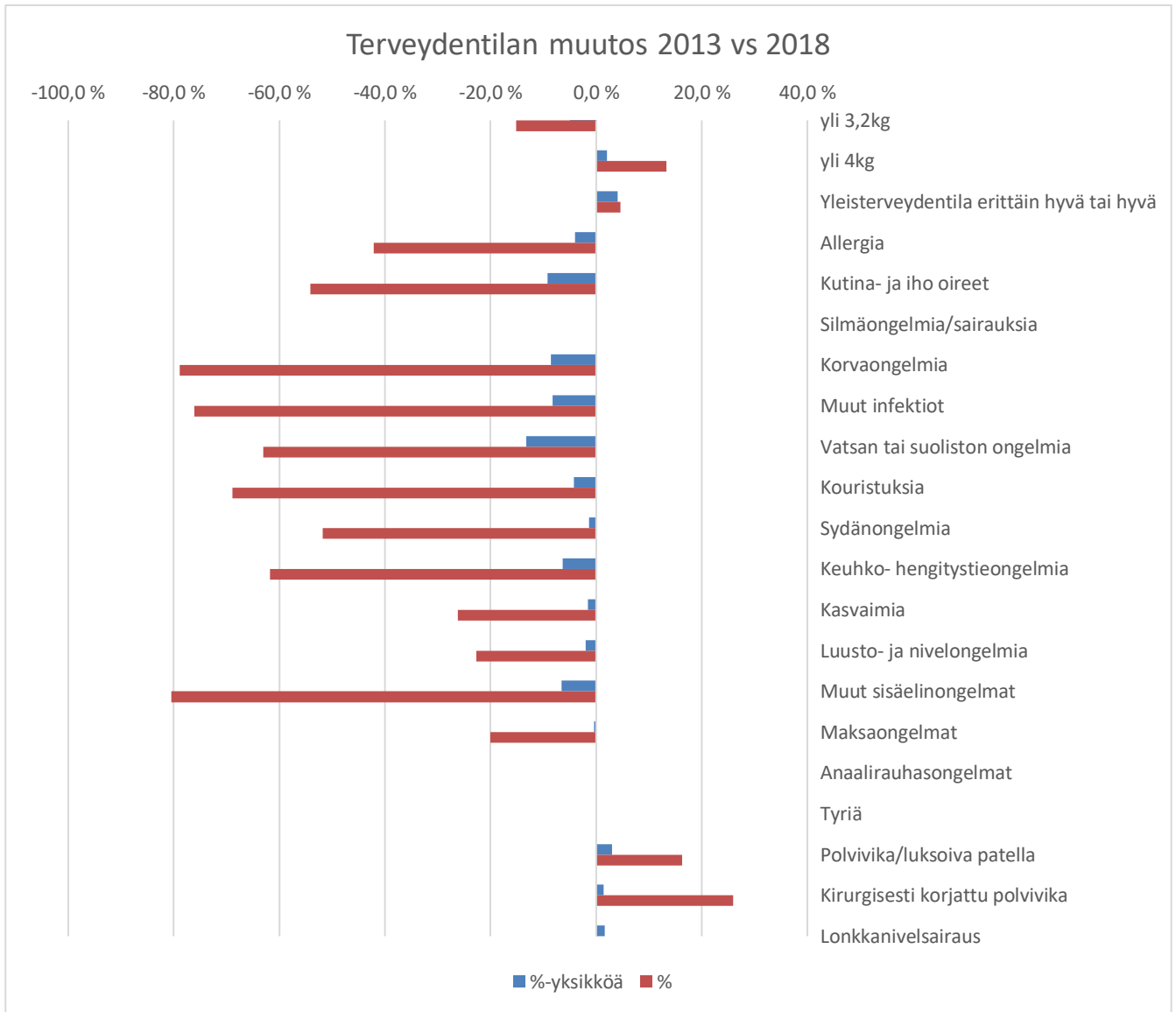

Oireilevaa polvivikaa esiintyi 5,5 %:lla vastauksista tuloksella patella-aste 2 tai 3. Oireetonta polvivikaa esiintyi 11%:lla vastauksista patella-aste tuloksella 1 – 4.

Lonkkanivelet

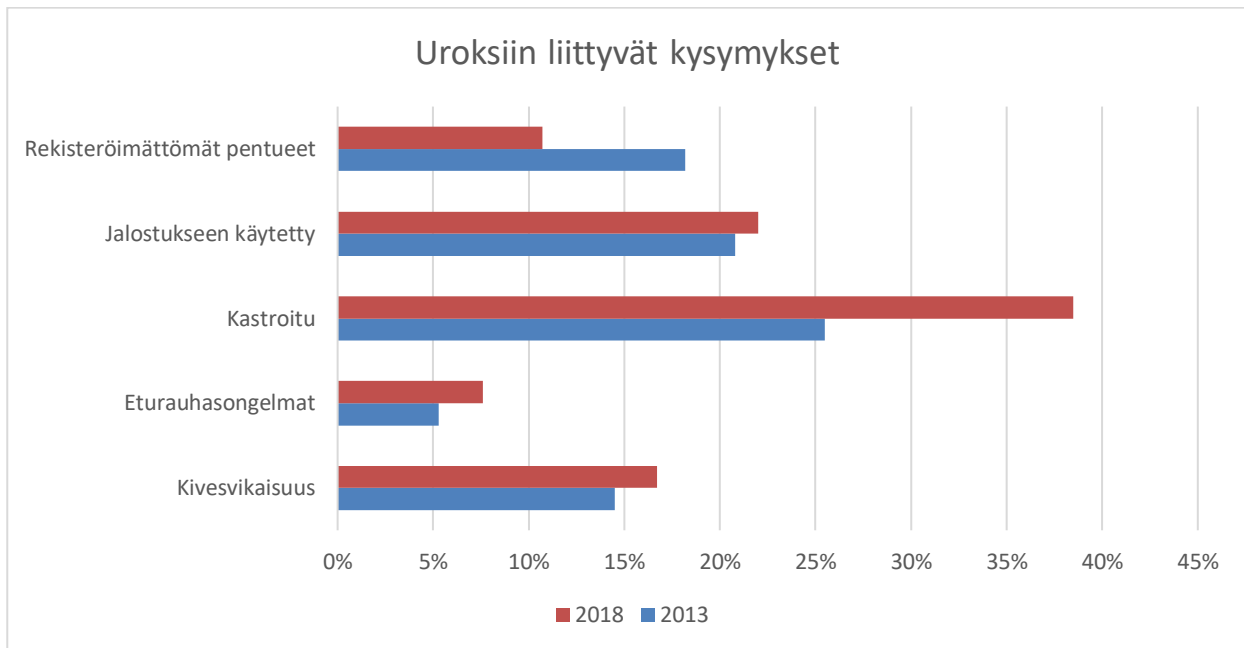
Lonkkaongelmista ilmoitti 8 (2,5%) vastaajaa (yhteensä 309 vastausta). 3 kpl Legg-Perthes ja 3 kpl lonkkaniveldysplasia ja 2 muuta.

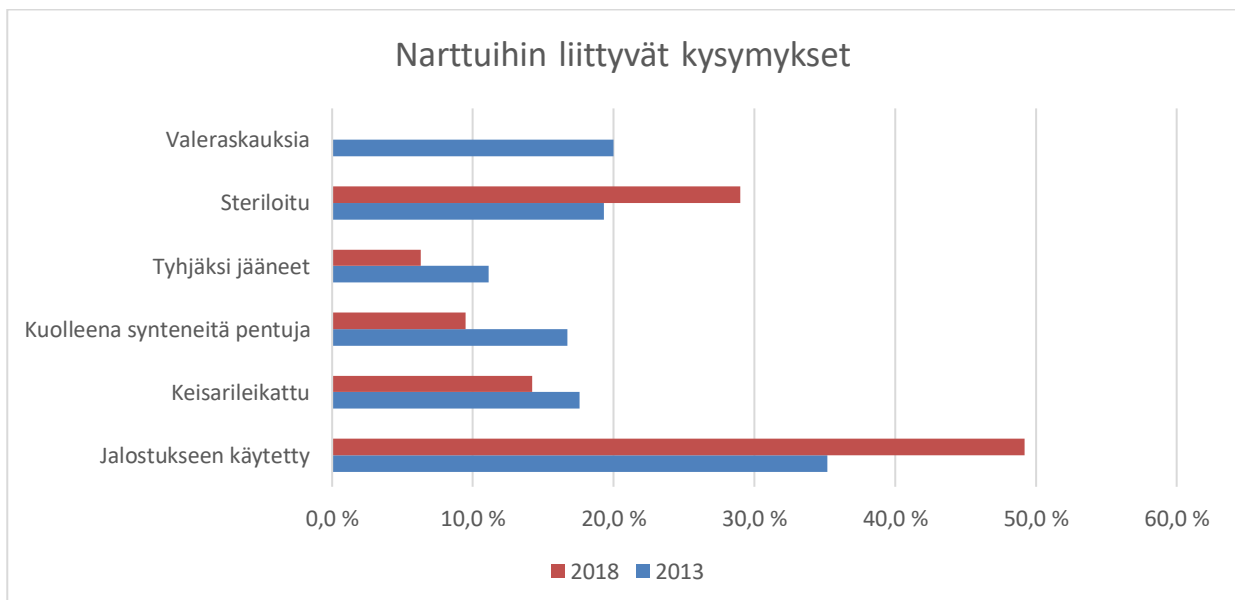
Terveystilan muutos 2013 vs 2018 kaaviossa osoitetaan muutokset suhteellisena eri kyselyjen välillä. Yleisesti terveystila on parantunut selkeästi. Polvia tutkitaan 2018 kyselyn mukaan huomattavasti enemmän kuin 2013 kyselyssä ja kirurgiset korjaukset ovat lisääntyneet yli 25%.

Uroksiin liittyvät

Rekisteröimättömien pentueiden määrä on laskenut ja jalostukseen käytettyjen urosten määrä kasvanut, mikä on positiivista. On huomioitava kastrointien määrän voimakas kasvu. Yleisimmät syyt kastroimiseen olivat; hyperseksuaalinen käyttäytyminen 20 (42,5%), piilokives 8 (17,0%) ja eturauhasvaivat 5 (10,6%) vastauksista.

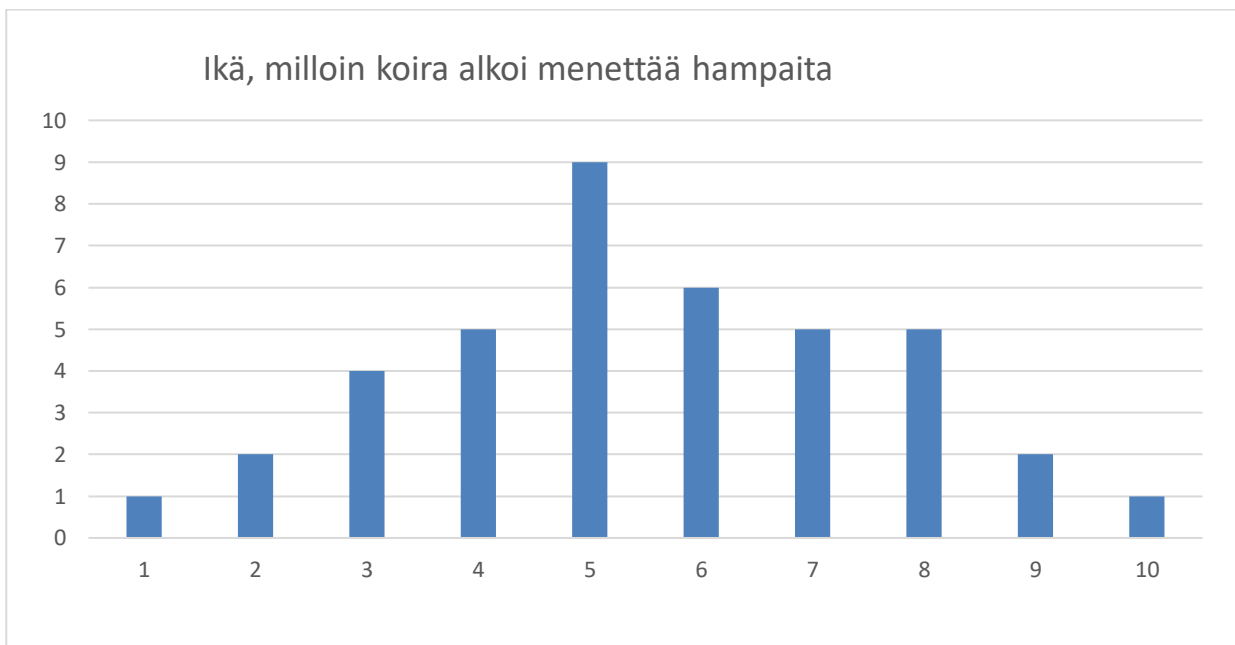
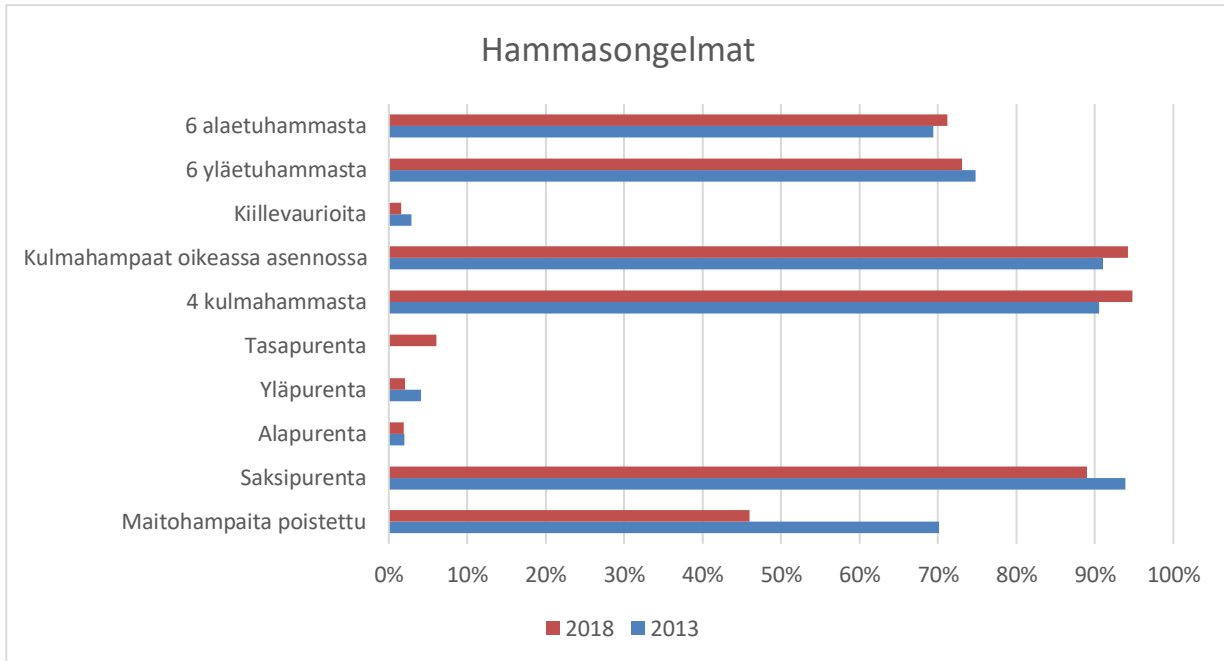
Narttuihin liittyvät

Positiivista on se, että kuolleena syntyneiden pentujen määrä ja tyhjäksi jäämiset ovat selkeästi vähentyneet, samoin keisarileikkausten määrä. Johtuuko tämä yleisestä terveydentilan paranemisesta vai jalostusvalinnoista? Steriloitien määrä kasvanut, syyt jakaantuvat seuraavasti; Ei enää jalostukseen 14 (29,7%), ei jalostukseen 9 (19,1%), valeraskaudet 7 (14,8%),

kohtutulehdukset 6 (12,7%), luonne (ärhäkkyys) 4 (8,5%), muut syyt (mm. terveydelliset yms.) 9 (19,1%). Steriloinnille oli myös useita päällekkäisiä syitä. Jalostukseen käytettyjen narttujen osuus on kasvanut edellisestä kyselystä suhteellisesti erittäin paljon.

Hampaat ja purenta

45% koirista on esiintynyt hammaskiveä ja/tai hampaiden menetystä parodontiitin vuoksi. 1,94% hampaita poistettu purentaan vuoksi ja 0,9% tapaturmien vuoksi. Suun terveyteen olisi kiinnitettävä enemmän huomiota.

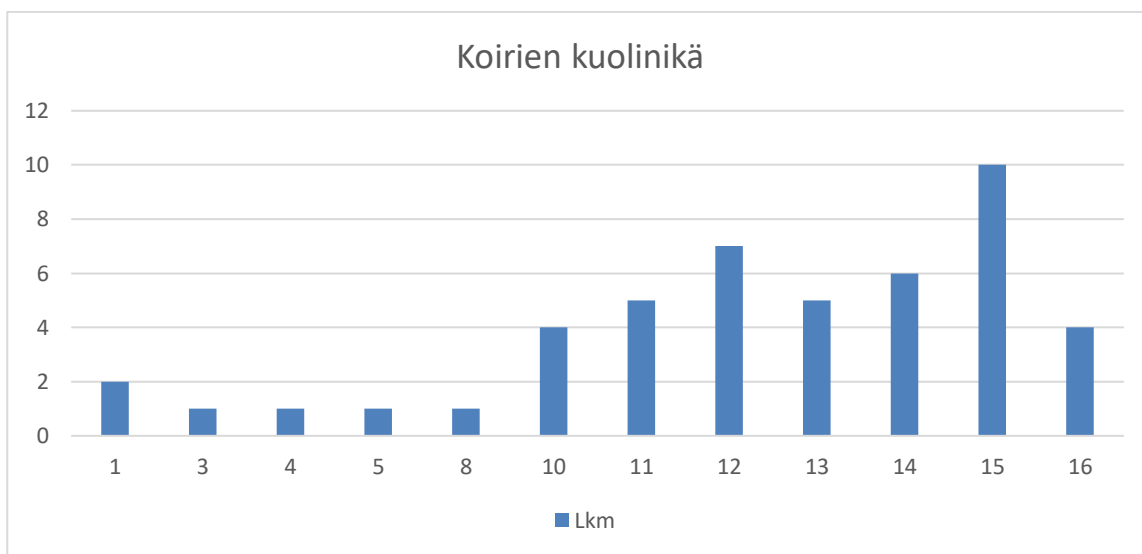
Luonne

Vastaukset olivat hyvin samansuuntaisia tässä kyselyssä kuin 2013 olleessa kyselyssä. Kuvaukset yleisyysjärjestyksessä olivat seuraavanlaisia; Terrierimäinen/ temperamenttinen, iloinen, mahtava, aktiivinen/ leikkisä, ystävällinen/lempeä/kiltti. Sosiaalinen, ihmisystävällinen, lapsiystävällinen, tulee hyvin toimeen muiden koirien kanssa. Rauhallinen, itsevarma, tasapainoinen.

Osa vastaajista kuvaili koiraansa varautuneeksi/epäsosiaaliseksi ja itsepäiseksi. Pieni osa vastaajista kertoi koiransa olevan haukkuherkkä, epävarma/arka tai ääniarka. Eroahdistus oli satunnaista.

Sisäsiisteys; noin kaksi kolmasosaa oppivat sisäsiisteiksi noin 6 - 12 kk ikäisenä.

Elinikä

Keskimääräinen elinikä on n. 12 vuotta, mediaani-ikä n. 13 vuotta.

2013 kuolinikä oli 6 kk – 17 vuotta ja keskimääräinen kuolinikä oli noin 9 vuotta.

Kuolinsyy 47 edesmenneen koiran osalta; 30 menehtynyt vanhuuteen. Seuraavaksi yleisimmät syyt olivat kasvaimet 5, leikkauksen jälkeinen komplikaatio 2 ja äkillinen hengitysvajaus 2, sydämen vajaatoiminta 2. Yksittäisinä syinä ilmoitettiin epilepsia, trakeakollapsi, lihasheikkous, cushingintauti, sokeus, jalat, virtsaamis- ja ulostamisongelmat sekä heikko yleiskunto.

Hankkisitko uudelleen yorkshirenterrierin?

Kuten aiemmassakin kyselyssä, liki 90% vastanneista ottaisi yorkshirenterrierin uudelleen.

Syyt siihen, että vastaaja ei ottaisi yorkshirenterrieriä uudelleen ovat samantyyppisiä kuin aiemmassakin kyselyssä; rodun terveystilanne, luonne, omistaja haluaa isomman koiran, sisäsiisteysongelma ja vaativa turkki.

Elämä yorkshirenterrierin kanssa vastausten perusteella

Vastaukset olivat hyvin samansuuntaisia tässä kyselyssä kuin 2013 olleessa kyselyssä; Pääsääntöisesti elämä yorkshirenterrieri kanssa koettiin ihanaksi/mahtavaksi/erinomaiseksi/kivaksi/mukavaksi ja se tuo iloa/onnea elämään. Elämä on helppoa yorkshirenterrierin kanssa. Positiiviksi asioiksi mainittiin mm. että yorkshirenterrieri on helppo ottaa mukaan joka paikkaan, kiintyy perheeseen. Pieni osa koki negatiivisena koiran terveystilanteen aiheuttaman huolen, sisäsiisteysongelmat ja kokivat elämän olevan yorkshirenterrierin kanssa haastavaa.